

Nr 212.

Av herrar **Jacobson** i Vilhelmina och **Kärlander**, *angående revision av lagen om förlängning av tiden för vissa servitut.*

Vid 1946 års riksdag framlade Kungl. Maj:t i proposition, nr 355, förslag om förlängning av tiden för vissa servitut m. m., vilket förslag bifölls av riksdagen.

Behovet av lagstiftningsåtgärder på förevarande område hade icke i något av de yttranden, som avgivits av vissa myndigheter och sammanslutningar, ifrågasatts utan tvärtom ytterligare understrukits. Med hänsyn till den då planerade rationaliseringen på jordbrukets område, ansågs en förlängning till 1960 av de tidsbegränsade servituten vara att föredraga framför en förlängning, innebärande att servituten bleve för all framtid gällande.

En omständighet, som vid frågans förberedande behandling icke blev föremål för uppmärksamhet, är den förändring ur värdesynpunkt, som en stor del av dessa skogsservitut undergått under senare tid.

Vi syfta därvid på de tusentals ägostyckningsinnehavare, som enligt de upprättade kontrakten äga rätt »att efter anvisning få tillgodogöra sig vedbrand av torr skog och vindfällena i mån av tillgång därav», men där denna möjlighet icke längre står vederbörande till buds.

Förhållandet är ju nu detta att, när dessa servitutskontrakt upprättades — de allra flesta för nära femtio år sedan — fanns det riklig tillgång på såväl vindfällena som torr skog, vilket mer än väl räckte till att förse såväl stamfastigheten som ägostyckningsinnehavarens behov därav. Genom en rationell skogsvård och den statliga tvångsavverkningen av ved, under krisåren, finns numera i många fall icke längre någon tillgång till sådan skog som omnämnes i servitutskontrakten. En bidragande orsak till detta förhållande ligger givetvis också i det förhållandet att det tidigare endast avverkades grov skog, som höll minst 8 à 10 tum i toppändan, under det att man nu avverkar skog ända ned till 2 tum i toppändan. Den tidigare rikliga förekomsten av torrskog finns på grund av nämnda skäl icke längre.

Under sådana förhållanden anse många ägare av stamfastigheter att de icke längre ha någon skyldighet att anvisa servitutsinnehavarna torr skog och vindfällena till vedbrand. De hänvisa därvid ofta till kontraktens formulering, där det står »i mån av tillgång därav».

Ett flertal servitutsinnehavare ha dragit saken inför domstol under förmenande att då torr skog icke finns att tillgå skall i stället anvisas växande

skog till den kvantitet som motsvarar kontraktets bestämmelser beträffande torr skog. Dessa processer ha emellertid icke tillfört servitutsinnehavarna denna rätt, utan tvärtom endast åsamkat dem utgifter.

Vederbörande domstol har nämligen infordrat yttrande från respektive skogsvårdsstyrelser, vilka innan yttrandena lämnats verkställt besiktning av skogstillgången. I de fall, som vi känna till, har skogsvårdsstyrelsen i sina yttranden i regel framhållit att skogen till huvudsaklig del utgjordes av yngre bestånd, som i stor utsträckning voro genomgallrade, och att vindfallen skog icke fanns att tillgå. En förändring av servituten gällande även växande skog, då torr skog och vindfällen icke funnos, skulle enligt skogsvårdsstyrelsens mening bliva till märklig olägenhet för de av servituten besvärade fastigheterna, när man då måste tillgripa värdefullare sortiment.

Under sådana förhållanden måste det framstå som uppenbart att en revision av nu gällande lagstiftning på detta område är ofrånkomlig, varvid syftet bör vara att det skapas garantier för servitutsinnehavarnas rätt till vedbrand eller däremot svarande vederlag i penningar.

Med stöd av det anförda och under åberopande av utdrag ur rättegångsförhandlingar, utredning rörande de norrländska skogsservituten m. m., som komma att direkt överlämnas till vederbörande utskott, få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en revision av nu gällande lag av den 1 januari 1947 rörande förlängning av tiden för vissa servitut m. m.

Stockholm den 22 januari 1948.

Uddo R. Jacobson.

Harald Kärrlander.
